

1. Zakaj je vaša institucija vključena v mednarodne projekte oziroma programe mednarodne mobilnosti?

Šolski center Srečka Kosovela Sežana spada med manjše institucije, saj srednjo šolo obiskuje le 400 dijakov. Na našo šolo prihajajo dijaki s celotne Primorske in zavedamo se, da lahko preživimo le, če smo dovolj zanimivi za širšo regijo. Ni nam dano, da uživamo v coni udobja. Nenehno smo aktivni, vpeljujemo številne inovacije, predvsem pa smo odprti za kakršno koli sodelovanje na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju. Zavedamo se, da nas sodelovanje bogati in prispeva k dodani vrednosti naše šole. Mednarodno sodelovanje od samega začetka vidimo kot priložnost za razvoj lokalne skupnosti. Že ko smo v letu 2005 sestavljali prvo projektno prijavo, smo se vprašali, kako bomo s sredstvi, ki jih pridobimo, prispevali v razvoj lokalne skupnosti. Zaznali smo problem v okolju in skušali poiskati ustrezne rešitve s pomočjo mednarodne mobilnosti. In tako smo nadaljevali v vseh ostalih projektih. Prvi projekt je bil povezan s Kobilarno Lipica, drugi s Škocjanskimi jamami, tretji s promocijo in trženjem tipičnih kraških proizvodov ...

2. Kateri projekt v vaši instituciji bi izbrali (če bi se morali odločiti za enega) kot primer dobre prakse mednarodnega povezovanja, ki je pozitivno vplival na vaše učence in/ali zaposlene ter posledično tudi na lokalno okolje?

Na to vprašanje je težko odgovoriti, saj bi si naše delovanje lahko predstavljali kot nekakšno navzven obrnjeno spiralo, v kateri so projekti od samega začetka povezani med seboj in sledijo isti viziji. Rezultate enega projekta uporabimo kot izhodišče novega in tako zgodbo prepletamo iz enega projekta v naslednjega, kar pa ne pomeni, da izvajamo projekte, ki so si med seboj podobni oziroma da vsebine »recikliramo«. Pomeni, da je vsak projekt nadgradnja nekega predhodnika.

Če pomislim na najodmevnejše učinke, bi izbrala Strateško partnerstvo EU-preneurs iz leta 2015 pri čemer bi omenila še njegovega predhodnika When local becomes global. Ta dva projekta skupaj imata največji vpliv na šolo in okolje. Kar smo v When local becomes global sanjali, smo v drugem letu izvajanja EU-preneurs uresničili.

a) Ga lahko prosim na kratko opišete? (Lahko pošljete nekaj stavkov oziroma ključnih informacij ali povezavo do opisa projekta na spletni strani oziroma podobno.)

V projektu [When local becomes global](#) smo iskali kreativne rešitve in zamisli, kako bi neko lokalno zgodbo spremenili v globalno atrakcijo. Izbrali smo Srečka Kosovela.

V projektu [EU-preneurs](#) smo idejo uresničili tako, da smo na začetku šolskega leta 2016/17 ustanovili dijaško podjetje [KONStrukcija](#), ki se je ukvarjalo s tiskanjem Kosovelove poezije in motivov iz njegovih pesmi na majice, torbe, copate, nogavice in ostale izdelke. Podjetje je bilo izredno uspešno, saj je na nacionalnem tekmovanju dijaških podjetij prejelo kar dve zlati priznanji. V tistem letu smo delali velike premike. Prav zaradi ciljev projekta EU-preneurs in naše KONStrukcije smo (s posredovanjem v Bruselj) dosegli, da je Slovenija postala del mreže [EWB](#)-Enterprise without borders, ki omogoča sodelovanje dijaških podjetij na mednarodni ravni. Tako imajo od takrat vsa dijaška podjetja v Sloveniji možnost, da se mednarodno povezujejo, sklepajo posle, ustanavljajo "joint venture" skupaj s podjetji v tujini na formalni ravni.

b) Kakšni so bili vplivi na učence in/ali zaposlene in/ali starše (tudi občino)?

Potiskana poezija je postala pravi trend in dijaki ter profesorji nosimo majice, nogavičke in druge izdelke, potiskane s Kosovelovimi motivi ali rokopisom. V Kosovelovih majicah se pojavljamo v tujini,

kjer smo resnično prepoznavni, na različnih prireditvah in na vseh promocijskih aktivnostih šole. Izdelki so primerni za poslovna darila in z njimi obdarimo naše partnerje in druge goste. Dijaško podjetje izdelke ponuja na različnih prireditvah, kot sta npr. informativni dan ali dan odprtih vrat, in s tem aktivnost predstavlja tudi staršem.

Za dejavnost KONStrukcije smo se odločili tudi zato, ker je na Krasu primanjkovalo spominkov in ker naši gostje niso imeli kje kupiti ustreznega spominka. Magnetke s Kosovelovo poezijo smo oblikovali samo zato, ker so bili portugalski kolegi nejevoljni, saj nikjer niso našli magnetka z napisom Sežana. To je bil povod za nadaljevanje zgodbe. Že v projektu When local becomes global se je porodila ideja, da bi Sežano lahko predstavljali kot mesto poezije. Tako si je skupina dijakinj, ki je sodelovala v projektu EU-preners, po končanem projektu zadala cilj, da nadaljuje dejavnost dijaškega podjetja KONStrukcija ter za svojo maturitetno nalogo oblikuje turistični proizvod, ki bo povezal institucije v Sežani in tako je nastala [Sežana-mesto poezije](#). Občina Sežana je bila nad našimi zamislimi navdušena in je postala naš zvesti kupec. Torbe, majice, magnetki in zbirka Kosovelovih pesmi, prevedenih v različne tuje jezike, so postala protokolarna darila.

- c) Kakšni so bili vplivi širše – na lokalno okolje? Ste kakšno dobro prakso prenesli v to okolje? Prosim, opišite na kratko (npr.: lokalnim institucijam smo predstavili, kakšna je izkušnja posameznika, ko se znajde v tujem mestu, in to jim je pomagalo razumeti, kako se počuti tujec, ko pride v naše okolje // kmetijam v okolici smo predstavili način dela na kmetijah v tujini). Kakšni so ti učinki?**

Naši učinki so bolj strateški. Vztrajno smo promovirali Kosovela z različnimi akcijami, profili na FB-ju, razvijali nove produkte (magnetke, zbirko Kosovelovih pesmi, prevedenih v tuje jezike z naslovom KOSOVELizacija) in tako spodbudili tudi druge institucije, da zaznajo priložnost v aktivnostih, povezanih s Srečkom Kosovelom. Občina Sežana je ob novem letu 2017 vsakemu gospodinjstvu, skupaj z občinskim glasilom Kraški obzornik podarila Torbo vrednot (bombažno torbo, potiskano z motivom Verujete v ABC!), ki jo je oblikovala dijakinja KONStrukcije. [KOSOVELizacija](#) je postala resničnost. Pojavila se je Soba pobega, ki se imenuje [Kosovelova enigma](#), ustanovilo se je društvo [Konstruktivist](#), ki prodaja majice in torbe, in tudi drugi oblikovalci so v Kosovelu prepoznali priložnost. Novoletne čestitke skoraj vseh sežanskih institucij so v letu 2017 vsebovale Kosovelove motive. Lahko bi rekli, da je Sežana postala [mesto poezije](#).

- 3. Na kakšen način po vašem mnenju mednarodno izobraževanje dviguje kakovost izobraževanja v Sloveniji? Imate morebiti kakšen konkreten primer (npr.: zaradi tega učenci dosegajo boljše rezultate // učenci pravijo, da učitelji zaradi prenosa praks iz tujine pripravljajo bolj atraktivne učne ure)?**

Mi vztrajno prenašamo dobre prakse iz tujine in jih vgrajujemo v kurikule, organizacijsko strukturo, promocijske aktivnosti in ostale aktivnosti na šoli. Že sprehod po šoli pokaže intenzivnost mednarodne dejavnosti, saj imamo razstavo z naslovom To sem jaz, ki je nastala na podlagi kompleksne interdisciplinarne naloge, oblikovane skupaj z norveško učiteljico. V kotičku za inspiracijo imamo gugalnico, oblikovano po primeru dobre prakse iz Estonije. Prav tako so dijaki programa aranžerski tehnik preuredili okrepčevalnico, ki je spominjala na okrepčevalnico v Estoniji. V predavalnici imamo Steno evropskega prijateljstva z odtisi dlani vseh gostov iz tujine. Od leta 2015 se je nabralo več kot 250 platen.

V izvajanje strokovnih programov aranžerski in ekonomski tehnik vse primere dobrih praks iz tujine izpeljemo preko odprtega kurikula. Prilagodili smo tudi izvajanje pouka in uredili več medpredmetnih povezav. Prav tako projektne aktivnosti izvajamo v kurikulah ITS-jev (interdisciplinarnih tematskih sklopov) oziroma modulov na gimnaziji. Kot izjemno inovativna šola jih izvajamo že od leta 2008 in upam trditi, da ustvarjamo primere dobrih praks za celo Slovenijo. Prav interdisciplinarnost je tista praksa, ki smo jo najlažje ponotranjili prav na podlagi izkušenj iz tujine.

4. Ste se morebiti tudi sami že udeležili programa mobilnosti? Če da, kaj je ta izkušnja prinesla vam osebno?

Že od samega začetka koordiniram mednarodne dejavnosti šole. Bolj kot širim svoja poznanstva, bolj ugotavljam, da smo koordinatorji na vseh mednarodno uspešnih šolah neke vrste »zanesenjaki«, z nekakšnim poslanstvom oz. »osebno legendo«, kot bi rekel Coelho v Alkimistu. Spoznavanje drugih kultur, podiranje stereotipov, povezovanje in združevanje z namenom osrečevanja ljudi, premikanje bregov in grajenje mostov so glavna vodila vseh koordinatorjev, ki svoje delo opravljamo s strastjo.

Udeležila sem se številnih mobilnosti in upam, da se jih bom še veliko. Izkušnje mobilnosti so mi spremenile življenje in menim, da je prav spreminjanje samega sebe tisto, kar nas žene naprej. Gre za osebno rast in povezovanja na drugih ravneh.

5. Kaj razumete pod besedno zvezo »kulturni in socialni kapital«?

Najbolj dragocen doprinos mobilnosti so poznanstva in prijateljstva. Teh ni malo. Nekdanji projektni partnerji se vračajo k nam kot prijatelji. Vsi so vedno dobrodošli. Prav posebej me je navdušila novica, da po dveh letih naše bivše dijake zopet obiščejo prijatelji iz projekta EU-preneurs iz Belgije in da je trenutno v Sežani dijak iz Bolgarije na praznovanju rojstnega dne ene od naših dijakinj. Na podlagi prijateljstev iz EU-preneurs je nastalo že nekaj mladinskih pobud v različnih državah.

V novembru 2018 so bivši dijaki KONStrukcije v knjigarni v Bragi na Portugalskem predstavili Srečka Kosovela. Knjigarna je bila polna portugalskih univerzitetnih profesorjev, članov pesniškega društva, dramskega društva in srednješolskih učiteljev. Tam smo se dogovorili, da si bomo prizadevali, da pridejo predstaviti svojega poznanega pesnika Fernanda Pesoo v Kosovelovo sobo v Sežano. Kontaktirali smo že konzularne predstavnike in iščemo sredstva. To si predstavljam pod »kulturni in socialni kapital«.

6. Vpliva vpetost vaše institucije v mednarodno sodelovanje na kulturni in socialni kapital neposredno vpletenih posameznikov? Kaj pa na deležnike, ki neposredno niso nosilci projektov ali partnerji (torej na okolje)? Če da, kako?

Zagotovo vpliva tako na neposredno vpletene kot tudi na okolje kar je opisano že v prejšnjem odgovoru. Mednarodni gostje nekje prespijo, obiščejo lokalne znamenitosti, pojedjo kosilo in večerjo in se po možnosti v poletnih počitnicah vrnejo z družino. Takih primerov je več.

Na osnovi dobrega sodelovanja s portugalsko šolo smo navezali stike med športnimi klubi nogometašev veteranov iz Sežane in Barcelosa. Prav pred prvim majem se je 20 nogometašev z družinami udeležilo mednarodnega turnirja na Portugalskem. Prvič so se srečali julija 2015 v Barcelosu, oktobra 2015 pa so sežanski veterani gostili nogometaše iz Barcelosa. Vsi so dobri prijatelji in se skupaj srečujejo na turnirjih v Srbiji, BiH, Španiji ...

In če še enkrat začnem čisto na začetku, ko smo pripravljali prvi projekt in iskali partnerje v tujini. Takrat smo se obrnili na Občino Sežana, ki nam je poiskala kontakte v pobratenih občinah. Tako smo navezali stike s češko šolo iz Pardubic, s katero sodelujemo še danes. V prvih dveh projektih (obeh nagrajenih z zlatim jabolkom kakovosti) so bili naši partnerji. Občina Sežana nam je pomagala poiskati še nekaj strateških partnerjev. Potem pa se je situacija obrnila. Z našimi dobrimi partnerji smo želeli sodelovanje razširiti tudi na raven občine in tako se je občina Sežana povezala z občino Zvornik v BiH, Barcelos na Portugalskem in Narva v Estoniji. Učinki teh povezav so vidni na številnih ravneh.

7. Od kdaj je vaša institucija vključena v program Erasmus+?

Prav v Erasmus + že od samega začetka izvajanja programa leta 2014, v njegovega predhodnika Leonarda da Vincija pa od 2005 z lastnim projektom.

8. Kakšen je odziv vaših učencev in zaposlenih na projekte mednarodnega sodelovanja?

Projekti mednarodnega sodelovanja so v prvih desetih letih predstavljali projekte mobilnosti. Vsi udeleženci mobilnosti so bili navdušeni, motivirani in se prav projektov spominjajo kot najlepših trenutkov srednješolskega izobraževanja. Nekateri mi pripovedujejo, kako se obiskujejo s prijatelji, ki so jih takrat spoznali, kar mi je v veliko veselje.

Od leta 2015 so se projektom mobilnosti priključila strateška partnerstva. Ta omogočajo drugačne povezave. Od takrat se je na šoli (na podlagi primera dobre prakse iz Portugalske šole) oblikoval krožek Mednarodna dejavnost Srečko vsepovsod. V skupino se vključijo dijaki, ki so gostitelji dijakov iz tujine, ki so zadolženi za ureditev šole ob sprejemu gostov iz tujine in ki pomagajo pri oblikovanju projektnih predlogov. Poleg dijakov so v mednarodni dejavnosti tudi učitelji, ki so člani projektnih skupin različnih projektov.

Ker v letu 2017 nismo bili uspešni s prijavo in nismo imeli na razpolago sredstev Erasmus+, s katerimi bi omogočili dijakom praktično izobraževanje v tujini, smo se s portugalsko šolo odločili, da izvedemo prvo prijateljsko izmenjavo. Pri prijateljski izmenjavi si dijaki sami plačajo letalsko karto, za ostale stroške pa poskrbijo gostitelji. Dijaki so nameščeni pri družinah. Letos bomo prijateljsko izmenjavo izvedli že drugič.

Mednarodna dejavnost je pomemben del naše identitete in spodbujevalnik nadaljnega razvoja šole. Veseli nas, da izkušnje iz tujine prenašamo v lokalno okolje, ga bogatimo in spodbujamo njegov razvoj tudi na drugih ravneh. To je naše vodilo od samega začetka in glavni strateški cilj vseh projektov.